Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2026–2027

Wijziging van de begrotingsstaat van het Ministerie van Buitenlandse Zaken voor het jaar 2026 (suppletoire begroting september)

Nr. 2 **MEMORIE VAN TOELICHTING**

A. ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING BIJ HET WETSVOORSTEL

Wetsartikelen 1 tot en met 3

De begrotingsstaten die onderdeel zijn van de Rijksbegroting, worden op grond van artikel 2.3, eerste lid, van de Comptabiliteitswet 2016 elk afzonderlijk bij wet vastgesteld en derhalve ook gewijzigd. Het onderhavige wetsvoorstel strekt ertoe om voor het jaar 2026 wijzigingen aan te brengen in:
de departementale begrotingsstaat van het Ministerie van Buitenlandse Zaken

De in de begrotingsstaten opgenomen begrotingsartikelen worden in onderdeel B van deze memorie van toelichting toegelicht (de zgn. begrotingstoelichting).

De Minister van Buitenlandse Zaken,

T.B.W. Berendsen

B. BEGROTINGSTOELICHTING

1 Leeswijzer

De voorliggende suppletoire begroting bevat de voorgestelde wijzigingen ten opzichte van de Eerste suppletoire begroting 2026 van hoofdstuk V van de begroting van het Rijk.

Hoofdstuk 2 bevat per beleidsartikel een tabel budgettaire gevolgen van beleid. Na de tabel ‘budgettaire gevolgen van beleid’ wordt een toelichting op de mutaties gegeven. Hierbij worden per artikel de mutaties die groter of gelijk zijn aan de ondergrenzen in onderstaande staffel (tabel 1) conform de Rijksbegrotingsvoorschriften toegelicht. De wijzigingen van de verplichtingen worden alleen toegelicht wanneer ze groter zijn dan 10% ten opzichte van de vorige stand op artikelniveau.

Tabel 1 Ondergrenzen conform RBV

Omvang begrotingsartikel (stand ontwerpbegroting) in € miljoen	Beleidsmatige mutaties (ondergrens in € miljoen)	Technische mutaties (ondergrens in € miljoen)
< 50	1	2
=> 50 en < 200	2	4
=> 200 en < 1000	5	10
=> 1000	10	20

2 Beleidsartikelen

2.1 Artikel 1 Versterkte Internationale Rechtsorde

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 2 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 1 Versterkte Internationale Rechtsorde (bedragen x € 1.000)

		Stand eerste suppletoire begroting (incl. amendementen en NvW) (1)	Mutaties suppletoire begroting september (2)	Stand suppletoire begroting september (3) = (1) + (2)
Art.	**Verplichtingen**	**114.660**	**0**	**114.660**
	Uitgaven	**128.287**	**0**	**128.287**
1.1	**Goed functionerende internationale instellingen met een breed draagvlak**	**59.613**	**0**	**59.613**
	Subsidies (regelingen)	*1.550*	*0*	*1.550*
	Internationaal recht	1.550	0	1.550
	Bijdrage aan (inter-)nationale organisaties	*58.063*	*0*	*58.063*
	Verenigde Naties	40.150	0	40.150
	OESO	9.673	0	9.673
	Internationaal Strafhof	5.240	0	5.240
	Internationaal recht	3.000	0	3.000
1.2	**Bescherming en bevordering van mensenrechten**	**51.463**	**0**	**51.463**
	Subsidies (regelingen)	*18.681*	*0*	*18.681*
	Mensenrechtenfonds	18.681	0	18.681
	Bijdrage aan (inter-)nationale organisaties	*32.782*	*0*	*32.782*
	Mensenrechtenfonds	25.282	0	25.282
	Mensenrechten multilateraal	7.500	0	7.500
1.3	**Gastandbeleid internationale organisaties**	**17.211**	**0**	**17.211**
	Subsidies (regelingen)	*15.276*	*0*	*15.276*
	Carnegiestichting	7.316	0	7.316
	Vredespaleis	7.960	0	7.960
	Bijdrage aan (inter-)nationale organisaties	*1.935*	*0*	*1.935*
	Internationaal Strafhof	725	0	725
	Nederland Gastland	1.210	0	1.210
	Ontvangsten	**0**	**0**	**0**

Toelichting

Op artikel 1 zijn geen significante mutaties die groter of gelijk zijn aan de ondergrenzen conform de staffel van de Rijksbegrotingsvoorschriften.

2.2 Artikel 2 Veiligheid en Stabiliteit

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 3 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 2 Veiligheid en Stabiliteit(bedragen x € 1.000)

		Stand eerste suppletoire begroting (incl. amendementen en NvW) (1)	Mutaties suppletoire begroting september (2)	Stand suppletoire begroting september (3) = (1) + (2)
Art.	**Verplichtingen**	**248.920**	**1.605**	**250.525**
	Uitgaven	**284.451**	**1.605**	**286.056**
2.1	**Goede internationale samenwerking ter bevordering van de eigen en bondgenootschappelijke veiligheid**	**32.352**	**305**	**32.657**
	Subsidies (regelingen)	*7.276*	*324*	*7.600*
	Atlantische Commissie	874	0	874
	Veiligheidsfonds	6.402	324	6.726
	Opdrachten	*0*	*11*	*11*
	Veiligheidsfonds	0	11	11
	Bijdrage aan (inter-)nationale organisaties	*25.076*	*– 30*	*25.046*
	NAVO	18.500	0	18.500
	WEU	845	0	845
	Programma Ondersteuning Buitenlands Beleid	160	0	160
	Veiligheidsfonds	5.571	– 30	5.541
2.2	**Bestrijding internationale criminaliteit en terrorisme**	**1.054**	**0**	**1.054**
	Subsidies (regelingen)	*884*	*0*	*884*
	Anti-terrorisme instituut	161	0	161
	Contra-terrorisme	250	0	250
	Cyber security	473	0	473
	Bijdrage aan (inter-)nationale organisaties	*170*	*0*	*170*
	Contra-terrorisme	170	0	170
2.3	**Wapenbeheersing**	**11.699**	**0**	**11.699**
	Opdrachten	*547*	*0*	*547*
	OPCW en andere ontwapeningsorganisaties	547	0	547
	Bijdrage aan (inter-)nationale organisaties	*11.152*	*0*	*11.152*
	IAEA	7.592	0	7.592
	OPCW en andere ontwapeningsorganisaties	1.560	0	1.560
	CTBTO	2.000	0	2.000
2.4	**Bevordering van veiligheid, stabiliteit en rechtsorde in internationaal verband**	**143.363**	**– 1.531**	**141.832**
	Subsidies (regelingen)	*40.653*	*– 494*	*40.159*
	Nederland Helsinki Comité	28	0	28
	Stabiliteitsfonds	35.800	– 494	35.306
	Training buitenlandse diplomaten	3.325	0	3.325
	VN-contributie voor crisisbeheersingsoperaties	1.500	0	1.500
	Opdrachten	*2.000*	*– 1.000*	*1.000*
	Makandra	2.000	– 1.000	1.000
	Bijdrage aan (inter-)nationale organisaties	*100.710*	*– 37*	*100.673*
	OVSE	5.883	0	5.883
	Stabiliteitsfonds	34.254	– 37	34.217

Tabel 3 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 2 Veiligheid en Stabiliteit(bedragen x € 1.000)				
		Stand eerste suppletoire begroting (incl. amendementen en NvW) (1)	Mutaties suppletoire begroting september (2)	Stand suppletoire begroting september (3) = (1) + (2)
	VN-contributie voor crisisbeheersingsoperaties	60.267	0	60.267
	Tegengaan internationale georganiseerde criminaliteit	306	0	306
	Nog te verdelen	*0*	*0*	*0*
	Nog te verdelen	0	0	0
2.5	**Bevordering van transitie in prioritaire gebieden**	**29.733**	**531**	**30.264**
	Subsidies (regelingen)	*19.240*	*531*	*19.771*
	Nederlands Fonds voor Regionale Partnerschappen MATRA	13.348	494	13.842
	Nederlands Fonds voor Regionale Partnerschappen Shiraka	5.892	37	5.929
	Opdrachten	*3.199*	*0*	*3.199*
	Nederlands Fonds voor Regionale Partnerschappen Shiraka	3.199	0	3.199
	Bijdrage aan agentschappen	*1.054*	*0*	*1.054*
	Nederlands Fonds voor Regionale Partnerschappen Shiraka	700	0	700
	Nederlands Fonds voor Regionale Partnerschappen MATRA	354	0	354
	Bijdrage aan (inter-)nationale organisaties	*6.240*	*0*	*6.240*
	Nederlands Fonds voor Regionale Partnerschappen Shiraka	6.085	0	6.085
	Nederlands Fonds voor Regionale Partnerschappen MATRA	155	0	155
2.6	**Oekraine (V)**	**66.250**	**2.300**	**68.550**
	Subsidies (regelingen)	*7.425*	*0*	*7.425*
	Nederland gastlandzaken t.b.v. Oekraine	500	0	500
	Accountability Oekraïne	925	0	925
	Humanitaire ontmijning	5.000	0	5.000
	Bescherming en herstel van cultureel erfgoed	1.000	0	1.000
	Bijdrage aan (inter-)nationale organisaties	*58.825*	*2.300*	*61.125*
	Accountability Oekraine	15.575	– 2.700	12.875
	Humanitaire ontmijning	5.000	5.000	10.000
	NAVO Ukraine Comprehensive Assistance Package (UCAP) TF	25.000	0	25.000
	Versterken cyberweerbaarheid Oekraïne	10.000	0	10.000
	Democratie en rechtstaat	2.250	0	2.250
	Bescherming en herstel van cultureel erfgoed	1.000	0	1.000
	Nog te verdelen	*0*	*0*	*0*
	Ontvangsten	**1.000**	**0**	**1.000**

Toelichting

Artikelonderdeel 2.6

Voor accountability Oekraïne wordt er een kasschuif verwerkt voor een beperkt deel (EUR 2,7 mln) van de programmamiddelen van 2026 naar 2027. Dit sluit beter aan op de verwachte liquiditeitsbehoefte voor meer-

jarige projecten in het kader van capaciteitsversterking.

De bijdrage van EUR 5 mln voor humanitaire ontmijning is overgeheveld vanuit de BHO-begroting. Het budget blijft ODA.

2.3 Artikel 3 Effectieve Europese Samenwerking

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 4 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 3 Effectieve Europese Samenwerking(bedragen x € 1.000)

		Stand eerste suppletoire begroting (incl. amendementen en NvW) (1)	Mutaties suppletoire begroting september (2)	Stand suppletoire begroting september (3) = (1) + (2)
Art.	**Verplichtingen**	**15.205.334**	**– 121.718**	**15.083.616**
	Uitgaven	**15.522.855**	**– 121.718**	**15.401.137**
3.1	**Afdrachten aan de Europese Unie**	**9.681.724**	**– 352.090**	**9.329.634**
	Bijdrage aan (inter-)nationale organisaties	*9.681.724*	*– 352.090*	*9.329.634*
	BNI-afdrachten	7.905.759	– 390.196	7.515.563
	BTW-afdrachten	1.563.347	14.843	1.578.190
	Plastic-grondslag	212.618	23.263	235.881
3.2	**Europees Ontwikkelingsfonds**	**33.500**	**0**	**33.500**
	Bijdrage aan (inter-)nationale organisaties	*33.500*	*0*	*33.500*
	Europees Ontwikkelingsfonds	33.500	0	33.500
3.3	**Een hechtere Europese waardengemeenschap**	**24.426**	**– 242**	**24.184**
	Opdrachten	*442*	*– 242*	*200*
	Raad van Europa	442	– 242	200
	Bijdrage aan (inter-)nationale organisaties	*23.984*	*0*	*23.984*
	Raad van Europa	16.723	0	16.723
	Kapitaalaanvullingen bij regionale ontwikkelingsbank	7.261	0	7.261
3.4	**Versterkte Nederlandse positie in de Unie**	**7.213**	**0**	**7.213**
	Subsidies (regelingen)	*348*	*0*	*348*
	EIPA	348	0	348
	Opdrachten	*1.815*	*0*	*1.815*
	Europa College beurzenprogramma	380	0	380
	EU-sanctiebeleid	1.435	0	1.435
	Bijdrage aan (inter-)nationale organisaties	*5.050*	*0*	*5.050*
	Benelux bijdrage	5.050	0	5.050
3.5	**Europese Vredesfaciliteit**	**320.991**	**0**	**320.991**
	Bijdrage aan (inter-)nationale organisaties	*320.991*	*0*	*320.991*
	Europese Vredesfaciliteit	320.991	0	320.991
3.6	**Invoerrechten aan de Europese Unie**	**5.455.001**	**230.614**	**5.685.615**
	Bijdrage aan (inter-)nationale organisaties	*5.455.001*	*230.614*	*5.685.615*
	Invoerrechten	5.455.001	230.614	5.685.615
	Ontvangsten	**4.287.547**	**57.744**	**4.345.291**

Toelichting

Uitgaven

Artikelonderdeel 3.1

Actualisatie grondslagen eigen middelen

De nationale afdrachten en invoerrechten worden conform de afspraken in het eigenmiddelenbesluit (EMB) geactualiseerd voor het jaar t en t+1 op basis van de meest recente macro-economische ontwikkelingen. Het betreft een technische jaarlijkse exercitie, waarbij de grondslagen voor de eigen middelen (ofwel de nationale afdrachten en invoerrechten) worden geactualiseerd en vastgesteld in het Advisory Committee on Own Resources (ACOR). Ook wordt de meerjarige economische ontwikkeling geactualiseerd waarop de Nederlandse raming van de afdrachten voor de latere jaren is gebaseerd. Hiermee gaat het op EU-niveau niet om meer afdrachten voor de EU-begroting. Het betreft een herverdeling van afdrachten tussen lidstaten.

Het Nederlandse bni-aandeel daalt van 6,4% naar 6,2% in de jaren 2026 en 2027. Daarnaast stijgen de geraamde douanerechten op EU-niveau wat een dempend effect heeft op de bni-afdracht omdat de bni-afdracht de sluitpost van de Europese begroting is. Dit tezamen zorgt voor een daling van de bni-afdracht van circa EUR 402 miljoen in 2026.

De btw- en plastic-afdracht vallen iets hoger uit dan eerder in de Nederlandse raming voorzien. De toename op de btw-afdracht is EUR 15 miljoen in 2026. De toename in de plastic-grondslag bedraagt circa EUR 2 miljoen in 2026. Daarnaast is er een technische correctie van EUR 21 miljoen op de plastic-afdracht omdat de mutatie als gevolg van de nacalculatie bij de 1e suppletoire begroting 2026 per abuis onder BNI-afdrachten was opgenomen.

DAB 1/2026 en DAB 2/2026

In de eerste aanvullende begroting (DAB 1/2026) verwerkt de Commissie het verschil tussen de inkomsten en uitgaven (het surplus) van 2025 in de Europese begroting van 2026. Voor Nederland leidt het surplus tot circa EUR 134 miljoen lagere EU-afdrachten in 2026.

In de tweede aanvullende begroting (DAB 2/2026) is het betalingenniveau in de EU-begroting voor 2026 met EUR 8 miljard naar boven bijgesteld naar in totaal EUR 198,1 miljard. De verhoging zit met name in de toename van cohesiebetalingen die in de laatste twee weken van 2025 zijn aangevraagd door de lidstaten. Daarnaast wordt ook de landbouwreserve opgehoogd om boeren tegemoet te komen die tegen liquiditeitsproblemen aanlopen door de hogere kosten van meststoffen (EUR 300 miljoen). De Nederlandse raming hield rekening met een marge van EUR 7 miljard in het betalingenniveau. Door de toename van betalingen in DAB 2/2026 komt het betalingenniveau circa EUR 1 miljard hoger uit dan de raming. Hiermee leidt het hogere betalingenniveau tot een stijging van de bni-afdrachten van circa EUR 63 miljoen in 2026.

In de DAB 2/2026 actualiseert de Commissie ook de verwachte VK-bijdrage uit hoofde van het Terugtrekkingsakkoord en de overige ontvangsten (inclusief boete-inkomsten). Dit valt voor 2026 hoger uit dan waar in de raming van de Nederlandse EU-afdrachten rekening mee hield. Dit leidt tot een lagere bni-afdracht van circa EUR 65 miljoen in 2026.

Op basis van beschikbare informatie lijkt het aannemelijk dat de Europese begroting in 2026 verder omhoog wordt bijgesteld. Voor het restant van 2026 wordt een marge in de raming van de Nederlandse EU-afdrachten verwerkt van 2,7 miljard om mogelijke ophogingen van het betalingenniveau op te vangen. Dit resulteert in een tegenvaller van 168 miljoen euro.

Artikel 3.3

Zoals gemeld in de eerste suppletoire begroting is een deel van de gereserveerde middelen voor het Nederlandse Voorzitterschap van het comité van Ministers van de Raad van Europa in 2027 ook voor het ministerie van Justitie en Veiligheid. Van dit budget wordt daarom EUR 242.000 overgeheveld naar de begroting van het ministerie van Justitie en Veiligheid.

Artikelonderdeel 3.6

Als gevolg van een bijstelling van de raming van de invoerrechten op basis van de MEV-cijfers is de raming voor de EU-invoerrechten met EUR 224 miljoen naar boven bijgesteld voor 2026. Deze bijstelling heeft ook een meerjarig effect dat verwerkt is in de begroting. Daarnaast zijn er enkele nabetalingen gedaan voor de Traditionele Eigen Middelen (TEM). Dit leidt tot een opwaartse bijstelling van de raming met EUR 6,6 miljoen in 2026.

Ontvangsten

Artikelonderdeel 3.10

Als gevolg van een bijstelling van de raming van de invoerrechten op basis van de MEV-cijfers stijgt de perceptiekostenvergoeding en daarmee de ontvangsten met EUR 56 miljoen in 2026. De bijstelling van de raming heeft ook een meerjarig effect dat verwerkt is in de begroting. De nabetalingen TEM zoals toegelicht bij artikelonderdeel 3.6 zorgt voor een verhoging van de perceptiekosten van EUR 1,6 miljoen.

Op enkele casussen heeft Nederland EUR 0,1 miljoen aan TEM terug ontvangen omdat een onjuist inhoudingspercentage was gehanteerd. Deze bedragen zijn in mindering gebracht op de maandelijkse afdrachten.

2.4 Artikel 4 Consulaire dienstverlening en uitdragen Nederlandse waarden

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 5 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 4 Consulaire dienstverlening en uitdragen Nederlandse waarden (bedragen x € 1.000)

		Stand eerste suppletoire begroting (incl. amendementen en NvW) (1)	Mutaties suppletoire begroting september (2)	Stand suppletoire begroting september (3) = (1) + (2)
Art.	**Verplichtingen**	**74.191**	**238**	**74.429**
	Uitgaven	**73.678**	**238**	**73.916**
4.1	**Consulaire dienstverlening Nederlanders in het buitenland**	**15.975**	**– 184**	**15.791**
	Subsidies (regelingen)	*1.560*	*0*	*1.560*
	Gedetineerdenbegeleiding	1.560	0	1.560
	Inkomensoverdrachten	*540*	*0*	*540*
	Gedetineerdenbegeleiding	540	0	540
	Opdrachten	*13.875*	*– 184*	*13.691*
	Consulaire bijstand	5.409	– 25	5.384
	Reisdocumenten en verkiezingen	5.332	– 159	5.173
	Consulaire opleidingen	400	0	400
	Consulaire informatiesystemen	2.734	0	2.734
4.2	**Samen met (keten)partners het personenverkeer reguleren**	**13.218**	**0**	**13.218**
	Opdrachten	*11.518*	*0*	*11.518*
	Ambtsberichtenonderzoek	150	0	150
	Visumverlening	2.858	0	2.858
	Legalisatie en verificatie	80	0	80
	Consulaire informatiesystemen	8.430	0	8.430
	Bijdrage aan (inter-)nationale organisaties	*1.700*	*0*	*1.700*
	Bijdragen asiel en migratie	1.700	0	1.700
4.3	**Grotere buitenlandse bekendheid met de Nederlandse cultuur**	**6.785**	**0**	**6.785**
	Subsidies (regelingen)	*3.620*	*0*	*3.620*
	Internationaal cultuurbeleid	3.620	0	3.620
	Bijdrage aan (inter-)nationale organisaties	*3.165*	*0*	*3.165*
	Internationaal cultuurbeleid	3.165	0	3.165
4.4	**Uitdragen Nederlandse waarden en belangen**	**37.700**	**422**	**38.122**
	Subsidies (regelingen)	*16.775*	*104*	*16.879*
	Instituut Clingendael	1.000	200	1.200
	Programma Ondersteuning Buitenlands Beleid	2.970	– 96	2.874
	Internationale manifestaties en diverse bijdragen	71	0	71
	Publieksdiplomatie	2.240	0	2.240
	Onderzoeksprogramma	100	0	100

Tabel 5 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 4 Consulaire dienstverlening en uitdragen Nederlandse waarden (bedragen x € 1.000)			
	Stand eerste suppletoire begroting (incl. amendementen en NvW) (1)	Mutaties suppletoire begroting september (2)	Stand suppletoire begroting september (3) = (1) + (2)
Academische Leerstoel Anton de Kom	280	0	280
Opvolging excuses Slavernijverleden	10.114	0	10.114
Opdrachten	*12.787*	*318*	*13.105*
Adviesraad Internationale Vraagstukken	743	0	743
Instituut Clingendael	3.500	81	3.581
Bezoeken VIPS en uitgaven CD en Internationale organisaties	1.000	0	1.000
Algemene voorlichting	2.783	0	2.783
Koninklijk Huis - inkomende en uitgaande bezoeken, officiële ontvangsten	2.500	0	2.500
Onderzoeksprogramma	1.761	0	1.761
Kennisplatform Oost-Europa	500	237	737
Bijdrage aan agentschappen	*1.400*	*0*	*1.400*
Verkeersnotificaties	400	0	400
Opvolging excuses Slavernijverleden	1.000	0	1.000
Bijdrage aan (inter-)nationale organisaties	*1.738*	*0*	*1.738*
Europese bewustwording	250	0	250
Publieksdiplomatie	1.488	0	1.488
Nog te verdelen	*5.000*	*0*	*5.000*
Nog te verdelen	5.000	0	5.000
Ontvangsten	**91.614**	**0**	**91.614**

Toelichting

Op artikel 4 zijn geen significante mutaties die groter of gelijk zijn aan de ondergrenzen conform de staffel van de Rijksbegrotingsvoorschriften.

3 Niet-beleidsartikelen

3.1 Artikel 6 Onverdeeld (HGIS)

Tabel 6 Onverdeeld (HGIS) (Bedragen x € 1.000)

		Stand eerste suppletoire begroting (incl. amendementen en NvW) (1)	Mutaties suppletoire begroting september (2)	Stand suppletoire begroting september (3) = (1) + (2)
Art.	**Verplichtingen**	**2.327**	**906**	**3.233**
	Uitgaven	**2.327**	**906**	**3.233**
6.1	**Nog onverdeeld (HGIS)**	**2.327**	**906**	**3.233**
	Nog onverdeeld (HGIS)	*2.327*	*906*	*3.233*
	Nog onverdeeld (HGIS)	2.327	906	3.233
	Ontvangsten	**0**	**0**	**0**

Toelichting

Op dit artikel worden uitgaven verantwoord die samenhangen met de HGIS-indexering en HGIS-besluitvorming bij Voorjaarsnota. Op basis van de prijsontwikkeling van het Bruto Binnenlands Product (BBP) wordt het HGIS non-ODA budget volgens de rijksbrede Loon- en Prijsbijstelling (LPO) geïndexeerd. De indexatie wordt verwerkt op dit artikel. Het geraamde budget op dit artikel is met name bedoeld voor het uitkeren van loon- en prijsbijstelling binnen de HGIS en voor incidentele initiatieven of tegenvallers binnen de HGIS.

3.2 Artikel 7 Apparaat

Tabel 7 Artikel 7 Apparaat (Bedragen x € 1.000)

		Stand eerste suppletoire begroting (incl. amendementen en NvW) (1)	Mutaties suppletoire begroting september (2)	Stand suppletoire begroting september (3) = (1) + (2)
Art.	**Verplichtingen**	**1.118.983**	**7.642**	**1.126.625**
	Uitgaven	**1.118.983**	**7.642**	**1.126.625**
7.1	**Apparaat**	**1.118.983**	**7.642**	**1.126.625**
	Personele uitgaven	*771.743*	*– 2.226*	*769.517*
	Eigen personeel	616.366	– 2.077	614.289
	Inhuur externen	63.730	0	63.730
	Overige personele uitgaven	91.647	– 149	91.498
	Materiële uitgaven	*347.240*	*9.868*	*357.108*
	ICT	68.302	– 156	68.146
	Bijdrage aan SSO's	78.243	0	78.243
	Overige materiële uitgaven	200.695	10.024	210.719
	Ontvangsten	**240.071**	**0**	**240.071**

Toelichting

De uitgaven op apparaat stijgen in 2026 met EUR 7,6 miljoen. Dit wordt met name veroorzaakt door een kasschuif van EUR 6 miljoen van 2030 en 2031 naar 2026 op het huisvestingsbudget. Daarnaast nemen de uitgaven toe door het onderhandelingsresultaat van CAO Rijk 2026. Dit resulteerde in een brede loonsverhoging van 2,7% en een compensatie van 0,3% (EUR 1,1 miljoen).